



Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Sendt per mail til: landbrugsstøtte-geodata@lbst.dk og maddre@lbst.dk

Journalnummer: 21-1221-000001

Høring om udkast til bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter Grundbetalingsordningen m.v.

Hermed fremsendes Landbrug & Fødevarers bemærkninger til de ændringer til grundbetalingsbekendtgørelsen, som er sendt i høring. Høringssvaret er udarbejdet i samarbejde med SEGES.

Selvom der lige nu er et meget stort fokus på tilrettelæggelsen af reglerne for EU's landbrugspolitik fra 2023 og frem, er der fortsat en række vigtige pointer i forhold til funktionaliteten af de nuværende regler. Dette være sig både i forhold til artikel 32, monitorering, kontrol af efterafgrøder m.v. Landbrug & Fødevarers bemærkninger til de enkelte områder er angivet i kronologisk rækkefølge nedenfor. Landbrug & Fødevarer indgår meget gerne i en konstruktiv dialog om indretningen af reglerne i 2022 og om de kommende regler fra 2023 og frem.

Det skal også bemærkes, at det helt generelt er vigtigt, at de administrative systemer til ansøgning, indberetning og håndtering af betalingsrettigheder fungerer i den kommende ansøgningsrunde i 2022. Det er vigtigt, at Landbrugsstyrelsens udbetalingsmål overholdes, og at det sikres, at der i år ikke vil versere genoptagelsessager for betalingsrettigheder, der vil blokere for både udbetaling og overdragelse af rettigheder.

Indførelse af frist for artikel 32-erklæring (§9 stk. 2)

Landbrugsstyrelsen foreslår, at der indføres en frist for indsendelse af den såkaldte "artikel 32-erklæring", og at denne frist fastsættes til ændringsfristen for fællesskemaet. Der har hidtil ikke været en frist for indsendelse af denne erklæring.

Som Landbrug & Fødevarer forstår det, vedrører erklæringen eventuelle nye arealer, der i løbet af støtteåret potentielt ikke kan opfylde de almindelige støttebetingelser som følge af gennemførslen af fx et vådområdeprojekt, og som endnu ikke er registreret i Landbrugsstyrelsens artikel 32-kortlag.

Landbrug & Fødevarer mener det er helt urimeligt, at der indføres en skærpelse af disse regler og søger en forklaring på, hvorfor denne skærpelse ønskes indført. Det skyldes følgende:

- På tidspunktet for ændringsfristen i maj måned er det ikke sikkert, at landmanden har kendskab til præcist hvornår projektet vil blive iværksat, og derfor om, det vil være muligt at gennemføre almindelig landbrugsaktivitet på arealet det pågældende år.
- Der efter ændringsfristen sker uforudsete ændringer i projektet, som enten forsinker eller fremrykker iværksættelsen af projektet, og dermed behovet for anvendelse af artikel 32.
- Det kan i nogen tilfælde være således, at den præcise afgrænsning af projektet ikke kendes ved ændringsfristen.



- Ofte udfyldes erklæringen af / eller i samarbejde med ejeren af projektet. Det kan fx være Naturstyrelsen eller en kommune. Ansøgeren får derfor en væsentlig større udfordring med at skulle have aktiveret projektejeren på et tidligere tidspunkt i projektførelsen, hvor der er mindre sandsynlighed for samlet klarhed over omfanget af projektet og timingen af projektgennemførelsen.

Alt i alt vil de nævnte udfordringer give øget risiko for, at den erklæring der indsendes, kan være behæftet med fejl. Dette kan give udfordringer for landmanden, da det i sidste ende kan give øget risiko for sanktioner, fx hvis en erklæring ikke bliver sendt ind inden ændringsfristen. Det vil også give en unødigt høj administrativ byrde i form af erklæringer som udfyldes for en sikkerheds skyld for projekter der først ender med at blive gennemført med betydning for det næstkommende støtteår, i form af ændringer i projektarealet m.v.

Kårede frøavlsbevoksninger (§ 14 stk. 2)

Det fremgår, at arealer med træer og buske til frøproduktion vil være støtteberettigede i 2022, hvis beplantningen er en kåret (certificeret) frøavlsproduktion. Landbrug & Fødevarer er generelt uforstående overfor, hvordan denne type arealer overhovedet kan være støtteberettigede til grundbetaling, da arealerne typisk er beliggende i skov og ikke på landbrugsarealer. Set ud fra Landbrug & Fødevarers perspektiv giver det ikke mening at disse arealer skal være berettigede til at modtage grundbetaling, hverken i 2022 eller fremadrettet.

Bagatelgrænser (§16 stk. 2)

Generelt er der en bagatelgrænse på 100 m² i forbindelse med en fysisk kontrol af et areal. Jf. fx §16 stk. 2 og 3. Som også bemærket flere gange tidligere ønsker Landbrug & Fødevarer, at denne bagatelgrænse hæves til minimum 500 m².

Forslag til sproglig præcisering vedr. slåning af brakarealer (§ 18, stk. 1)

Det forslås at formuleringen præciseres, så det er tydeligt, at avleren skal anmode ansøgeren om slåning for at undgå fremmed bestøvning og ikke Landbrugsstyrelsen. Dvs. at formuleringen ændres til følgende:

*"Arealet er beliggende inden for de afstandskrav, der gælder efter reglerne for certificering af frø og sædekorn, og avleren har anmodet **ansøger** om slåning for at undgå fremmed bestøvning fra plantedækket på de braklagte arealer af de frø eller sædekorn, der ønskes certificeret."*

Betalingsrettighedernes værdi i 2021 og 2022 (§ 25, stk. 4)

Landbrug & Fødevarer vil gerne kvittere for, at det fremgår af høringen, at betalingsrettighedernes værdi for 2020 opretholdes i 2021 og 2022. Det er vigtigt, at der sikres en stabil udvikling i den nuværende periode, og at der snarest muligt skabes forudsigelighed for landmanden i forhold til den forventede støtte i 2023 og frem, jf. den politiske aftale om implementeringen af EU's landbrugspolitik i perioden 2023-27.

Tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve (§ 34, stk. 4)

Det fremgår af høringen, at § 34 stk. 4 foreslås slettet, da EU-Kommissionen har fundet, at reglen ikke er hjemlet i EU-lovgivningen. Reglen blev indført i 2019 som følge af en afgørelse i Miljø- og Fødevareklagenævnet, men senere i 2019 udtalte EU-Kommissionen i forbindelse med et revisionsbesøg, at der ikke er hjemmel til dette. Efter oplysningerne i høringsmaterialet er dette ikke blevet konsekvensrettet i bekendtgørelsen, selvom Landbrugsstyrelsen indrettede administrationspraksis efter EU-Kommissionens retningslinjer.



Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er vigtigt, at Landbrugsstyrelsen sikrer, at der ikke er ansøgere, der har været udsat for fejladministration på dette område. Hvis der skulle være tilfælde med fejladministration, er det vigtigt, at disse sager genoptages hurtigst muligt.

Derudover kan den utilsigtede tilstedeværelse af § 34 stk. 4 have betydet, at nogle ansøgere har undladt at søge om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve, da vurderingen har været, at ansøgerne ud fra § 34 stk. 4 ikke har været berettiget til at modtage betalingsrettigheder fra den nationale reserve. Det er derfor meget uhensigtsmæssigt, at bekendtgørelsen ikke har været konsekvensrettet fra starten.

Jf. overgangsreglerne til gamle bekendtgørelser (§ 57, stk. 3 og 4) skal Landbrug & Fødevarer for en god ordens skyld bede om en bekræftelse af, at Landbrugsstyrelsen ikke vil administrere efter § 34 stk. 4 for ansøgninger i perioden 2019-2021, selvom bekendtgørelse nr. 28 af 11/1 2021 fortsat er gældende herfor.

Høstfrist for hovedafgrøden på arealer med MFO-græsudlæg (§ 44, stk. 1 og 2)

I de dele af landet, hvor der er sen høst, som kan give udfordringer med at etablere efterafgrøderne til den 20. august, anses græsudlæg i stigende grad som et mere sikkert alternativ til etablering af efterafgrøder. Der er der, set med vores øjne, brug for væsentlige forbedringer.

Som Landbrug & Fødevarer har påpeget flere gange tidligere giver EU-reglerne mulighed for en væsentlig mere enkel og fleksibel håndtering af høstfristen end den nuværende.

Ifølge EU-reglerne må MFO-græsudlæg ikke destrueres eller sprøjtes i en periode på 8 uger efter høst. Samtidig stiller EU-reglerne krav om, at den fysiske kontrol skal være gennemført før landbrugsstøtten, kan udbetales. Følges EU-lovgivningen kan landmanden vente med at høste marken til starten af oktober. Så længe landmanden høster mere end 8 uger før den 1. december, kan den fysiske kontrol gennemføres inden udbetalingerne af landbrugsstøtten begynder. På den måde vil der reelt stort set ikke være landmænd, der vil mærke de regler, der ligger bag, og der er ikke nogen som behøver at bekymre sig om, hvorvidt græsudlægget kan tælle med som MFO i det pågældende år.

Derudover skal opfyldelsen af EU-reglen, dvs. at græsudlægget ikke må destrueres og sprøjtes i minimum 8 uger efter høst gælde på markniveau, og uden at landmanden behøver at indberette, hvornår marken høstes. Det bør være muligt at detektere dette via satellitbilleder, så landmanden ikke generes med krav om indberetning. Det er allerede den metode, Landbrugsstyrelsen anvender for MFO-græsudlæg i majs. Så det bør være muligt også at anvende den for græsudlæg i korn.

På den baggrund er Landbrug & Fødevarer utilfreds med, at der ikke foreslås ændringer til bekendtgørelsens § 44 vedrørende høstfristen. I den forbindelse undrer Landbrug & Fødevarer sig også over, at fristen for høst af hovedafgrøden er den 20. august og ikke den 25. august, som er nøjagtig 8 uger før destruktionsfristen den 20. oktober. Hvis dette var tilfældet, ville det sandsynligvis give mulighed for at spare en række indberetninger af udskudt høstfrist.

Afpudsning af arealer med MFO-græsudlæg (§ 44, stk. 2)

Landbrug & Fødevarer ønsker, at det gøres muligt at afpuds MFO-græsudlæg i perioden fra høst og frem til den 20. oktober. Særligt på arealer med frøgræsudlæg er afpudsning et vigtigt tiltag, der senere kan være med til at reducere anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler i frøgræsmarken.

Kontrolkrav til MFO-efterafgrøder og græsudlæg (§§ 43-45)



Generelt er der et stort behov for at se på datotyraniet i efterafgrødereglene, som også spiller sammen med den danske implementering af MFO-efterafgrøderne.

Landbrug & Fødevarer har i samtlige høringssvar til grundbetalingsbekendtgørelsen og de tilhørende vejledninger og ved direkte henvendelser til Landbrugsstyrelsen påpeget det uhensigtsmæssige i den model, der anvendes for kontrol af MFO-efterafgrøder (efterafgrødeblandinger og græsudlæg i en hovedafgrøde). Den såkaldte trappemodel, hvor dækningsgraden på arealet vurderes i forbindelse med den fysiske kontrol. Blot lige for at repetere, mener Landbrug & Fødevarer, at kontrolmodellen bør afskaffes af følgende årsager:

- Landmanden er ikke herre over væksten af efterafgrøderne. Væksten afhænger blandt andet af vejrforhold og af, om hovedafgrøden har opbrugt kvælstofpuljen i jorden.
- Modellen er sårbar overfor, hvilke typer efterafgrøder, der etableres, da fx græs, korn og korsblomstrede afgrøder udvikler sig forskelligt mht. dækningsgrad.
- Forordning 639/2014, artikel 45. stk. 9 stiller krav om, at MFO-efterafgrøder skal være på arealet mindst 8 uger og stiller ikke specifikke krav til afgrødens dækning.
- Der er blevet dispenseret for anvendelse af kontrolmodellen, både i 2015, 2016, 2017 og 2018 som følge af udskydelse af etableringsfristen for efterafgrøder.
- Der bør helt generelt sikres en proportional håndtering af ansvarsvurderingen i forhold til etableringen af MFO-efterafgrøder, og der er forhold, der taler for, at landmandens ansvar for etablering af efterafgrøder skal vurderes konkret og selvstændigt i forhold til, om landmanden i forbindelse med selve udsåningshandlingen har gjort, hvad der burde kunne forventes af ham. Det fremgår af artikel 45 i forordning 639/2014, at efterafgrødeblandinger skal etableres ved udsåning af en blanding. Af artikel 77, stk. 2, litra d i 1306/2013 fremgår det, at der ikke skal pålægges en administrativ sanktion "hvis den berørte person over for den kompetente myndighed kan godtgøre, at han eller hun ikke er skyld i den manglende opfyldelse af de i stk. 1 omhandlede forpligtelser, eller hvis den kompetente myndighed på anden måde finder det godtgjort, at den berørte person ikke er skyld heri". Det afgørende i en kontrolsituation bør derfor være, om landmanden har gjort alt hvad han kunne for at sikre en god etablering af efterafgrøderne/efterafgrødeblandingen. Dette kunne fx være anerkendelse af dokumentation for, at der er indkøbt og udsået en efterafgrødeblanding eller et græsudlæg.

Force majeure

Der er fortsat et stort behov for at få klare retningslinjer for, hvornår og hvordan det er muligt at anmode om force majeure. Fx i situationer hvor efterafgrøderne ikke gror som følge af de store nedbørsmængder, i situationer hvor fristen for etablering af efterafgrøder ikke har kunnet overholdes, fordi det har været for vådt at køre i marken, i situationer hvor græs- og brakarealer ikke har kunnet overholde kravet om landbrugsaktivitet, fordi de har været for våde osv. Helt generelt er der behov for, at der er et præcist og enkelt setup for, hvordan landmanden kan anmode om at få anerkendt force majeure, så det ikke er noget, der behøver at skulle tages op til særskilt diskussion, hver gang der opstår et behov for at gøre det. Landbrug & Fødevarer foreslår, at dette beskrives præcist i vejledningsmaterialet.

Desuden mener Landbrug & Fødevarer, at der bør kigges på, hvordan regelsættet kan indrettes mere hensigtsmæssigt i fremtiden, så regelsættet tager større hensyn til de usædvanlige vejr-situationer, der kan opstå. Herunder skal mulighederne for at anvende ny teknologi, som for eksempel satellitdata og vejrdata til at detektere behovet for anvendelse af force majeure, undersøges og udnyttes bedre, så det undgås, at landmanden behøver at indberette og dokumentere en masse overfor Landbrugsstyrelsen.



MFO-efterafgrøder

Sidst men ikke mindst bør det være muligt for den enkelte ansøger at udskyde fristen for etablering af MFO-efterafgrøder yderligere (ud over 7. september) i tilfælde hvor vejrdata taler herfor, jf. fx den mekanisme, der automatisk udskyder fristen for udbringning af flydende husdyrgødning og flydende affald på baggrund af vejrdata.

Unge landbrugere (§ 52, stk. 1)

Det fremgår af høringen, at der i 2022 afsættes 2 pct. af det nationale loft til unge landbrugere. Dertil skal Landbrug & Fødevarer bemærke, at det er vigtigt, at der ikke afsættes flere midler til ordningen end nødvendigt, da en overbudgettering kan medføre tilbagebetaling af uudnyttede midler til EU. Eftersom ordningen forventeligt fortsætter som en etableringsstøtteordning i 2023, er det ikke usandsynligt, at der vil være et mere begrænset antal nye ansøgere til ordningen i 2022 end der har været de tidligere år. I den forbindelse er det vigtigt at understrege, at det er vigtigt, at der sikres en overgangsordning mellem den nye og den gamle ordning, så alle, der søger den nuværende ordning kan fortsætte med at søge støtte fra den i en 5-årig periode fortsættende ind i den kommende reformperiode.

Derudover bemærker Landbrug & Fødevarer, at det er uheldigt, at overgangen fra en ordning i søjle 1 til en landdistriktsordning i søjle 2 betyder, at budgettet til den direkte støtte i søjle 1 i 2022 skal finansiere støtten til unge landbrugere for 2 år ud af ét års støtte. Dette kommer til at kunne mærkes på støttesatserne til grundbetaling i 2022.

Satellitbaseret kontrol (§ 55, stk. 3)

Der er i bekendtgørelsen ikke fastsat en dato, hvor høringsperioden i forbindelse med monitorering af grundbetaling starter. Landbrug & Fødevarer bemærker hertil, at det er vigtigt, at den enkelte ansøger har mindst 14. dage til at svare på høringen. Pga. tekniske problemer med høringsbrevene som ikke kunne åbnes, var den oprindeligt fastsatte høringsperiode i år allerede under 14. dage.

Helt overordnet har de første to år med anvendelse af den nye app vist, at der er et stort behov for at sikre en meget bedre driftstabilitet uden fejl i den meget korte høringsperiode. Det er vigtigt, at app'en er grundigt gennemtestet af både landmænd og konsulenter inden ibrugtagning næste år, og at Landbrugsstyrelsen lynhurtigt tager konsekvensen og udskyder fristen, hvis der viser sig at være problemer i høringsperioden.

Derudover er det vigtigt at det sikres, at der ikke er nogen som kommer i klemme som følge af de problemer, som der har været i høringsperioden i år.

I er velkomne til at kontakte os, hvis I har uddybende spørgsmål og kommentarer til vores høringssvar.

Med venlig hilsen

Maria Skovager Østergaard
Chefkonsulent

Team EU

D +4533394227
M +4527245627
E MSO@lf.dk